

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ЗВ'ЯЗКУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Ректор

Олександр НАЗАРЕНКО

2022 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ
для конкурсного відбору вступників
за другим рівнем вищої освіти «магістр»**

Ступінь: Магістр

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 051 «Економіка»

ПЕРЕДМОВА

Мета вступного іспиту полягає в комплексній перевірці знань студентів, отриманих ними в результаті вивчення циклу дисциплін, передбачених освітньо-професійною програмою та навчальними планами відповідної спеціальності 051 «Економіка».

Студент повинен продемонструвати фундаментальні та професійно-орієнтовані уміння та знання щодо узагальненого об'єкта дослідження і здатність вирішувати типові професійні завдання, передбачені для відповідних посад.

Фаховий вступний іспит базується на матеріалах з дисциплін «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Фінанси підприємства».

МЕТА ІСПИТУ

Визначення рівня підготовки абітурієнтів з метою проведення конкурсного відбору для навчання за другим рівнем вищої освіти «магістр» в Державному університеті інтелектуальних технологій і зв'язку (далі: ДУІТЗ) за відповідною спеціальністю.

ФОРМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Згідно з чинними «Правилами прийому до Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку у 2021 р.» (затверджено на засіданні Вченої ради ДУІТЗ від 25.02.2021 р.), для охочих продовжити навчання за ступенем магістра на основі базової вищої освіти передбачено обов'язкове складання комплексного вступного іспиту з фахових дисциплін. Нижче наведена структура даного іспиту та навчальні матеріали, які рекомендовані для опрацювання в ході підготовки до нього. Іспит складається з трьох теоретичних питань (Додатки 1-3).

1. Абітурієнт відповідає на три теоретичні запитання, що зазначені в екзаменаційному білеті, які взято з відповідних навчальних програм дисциплін «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Фінанси підприємства» відповідно до програм підготовки бакалаврів спеціальності 051 «Економіка».

2. Перелік запитань, покладених в основу вступного іспиту з фахових дисциплін, наведено в Додатках 1-3 та представлено у відповідному розділі на сайті Університету (www.suitt.edu.ua/vstup-do-mahstratury/).

3. При оцінюванні знань абітурієнта під час вступного іспиту з фахових дисциплін згідно чинних «Правил прийому до Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку у 2021 р.» використовується 200-бальна система оцінки, за якою оцінка «відмінно» відповідає 175-200 балам, оцінка «добре» – 135-173 балам, оцінка «задовільно» – 100-133 балам, при отриманні менш ніж 100 балів абітурієнт отримує оцінку «незадовільно».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ

Додаток 1, Економіка підприємства

Перелік запитань до вступних випробувань для осіб, що виявили бажання продовжити навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка»:

1. Значення підприємства як базової складової розвитку національної економіки. Підприємство: поняття, мета, завдання, функції підприємства, поділ підприємств за видами.
2. Організаційно-економічні умови створення підприємства. Формування та зміст статутних документів підприємства.
3. Організаційно-правові форми господарювання, економічні особливості за видами ведення господарювання.
4. Підприємництво як ініціативна діяльність. Основні принципи підприємництва. Види підприємництва.
5. Підприємницьке середовище: внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства. Характеристика факторів зовнішнього мікросередовища і макросередовища підприємства.
6. Місце сфери зв'язку та інформатизації в економіці країни. Особливості діяльності та продукції підприємства зв'язку.
7. Сутність і значення управління підприємством. Організаційна структура управління підприємством: поняття і види.
8. Економічна характеристика продукції підприємств зв'язку. Номенклатура послуг: принципи формування і область застосування.
9. Планування та прогнозування попиту на послуги зв'язку.
10. Виробничі фонди підприємства, їх економічна характеристика, склад, структура.
11. Основні виробничі фонди підприємства: поділ за видами, облік в натуральній і вартісній формах. Види вартісних оцінок основних фондів.
12. Економічна сутність зношуваності основних виробничих фондів. Амортизація основних виробничих фондів: сутність, значення, методи нарахування амортизації.
13. Просте та розширене відтворення основних фондів. Заходи, пов'язані з простим і розширеним відтворенням.
14. Система показників використання основних фондів на підприємстві. Шляхи поліпшення використання основних фондів.
15. Оборотні засоби підприємства: особливості складу і структури оборотних засобів на підприємствах зв'язку; цикл обігу; поділ за видами; показники використання.
16. Склад і структура працівників підприємства, облік їх чисельності на підприємстві. Показники використання трудових ресурсів підприємства.
17. Сутність і значення продуктивності праці. Резерви зростання продуктивності праці на підприємстві.

18. Оплата праці на підприємствах: форми і системи; шляхи вдосконалення. Формування фонду оплати праці на підприємстві.

19. Сутність витрат. Склад витрат, поділ за ознаками. Структура і калькуляція собівартості.

20. Доходи підприємства: сутність, формування. Чисті доходи. Планування доходів на підприємстві.

21. Тариф на послуги зв'язку: поняття та види. Характеристика методів тарифоутворення.

22. Формування та використання прибутку на підприємстві. Сутність і функції прибутку. Фактори, що впливають на величину прибутку. Рентабельність.

23. Характеристика якості роботи підприємства зв'язку і значення її поліпшення. Шляхи підвищення якості роботи підприємств зв'язку.

24. Інвестиційна діяльність на підприємстві. Поділ інвестицій за видами. Склад і напрямки використання капітальних інвестицій.

25. Фінансові ресурси підприємства: економічна характеристика, склад, особливості формування в сучасних умовах.

26. Сутність, принципи та оцінка економічної ефективності діяльності. Система показників порівняльної економічної ефективності капітальних вкладень і нової техніки.

27. Інноваційна діяльність підприємства. Фактори, що обумовлюють необхідність інноваційного розвитку підприємства. Сутність та види інновацій.

28. Забезпечення економічної безпеки діяльності підприємства. Банкрутство як результат розвитку кризових явищ на підприємстві.

29. Конкурентоспроможність підприємства. Фактори, що визначають конкурентоспроможність підприємства, конкурентоспроможність послуги.

30. Розвиток діяльності підприємства: сутність та види, фактори впливу.

Додаток 2, Менеджмент

Перелік запитань до вступних випробувань для осіб, що виявили бажання продовжити навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка»:

1. Характеристика класичних теорій менеджменту: школа наукового управління, класична школа управління, школа людських відносин.
2. Розкрийте сутність терміна «менеджмент» і вкажіть його відмінність від терміна «управління». Наведіть класифікацію менеджменту за ознакою напрямів реалізації та охарактеризуйте кожен із видів менеджменту.
3. Які основні функції менеджерів та підприємців? Охарактеризуйте їх. Сформулюйте портрет сучасного менеджера: риси, якості, функції, ролі.
4. Поясніть дію законів, закономірностей та принципів менеджменту на прикладі конкретної організації.
5. У чому полягає необхідність поділу управлінської праці? Що зумовлює вертикальний та горизонтальний поділи?
6. Сутність та класифікація методів менеджменту: економічні, адміністративні та соціально-психологічні методи менеджменту.
7. Організація як соціум. Основні види організацій: формальна й неформальна організація. Класифікація організацій за ознаками.
8. Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень.
9. Поняття функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту.
10. Сутність організаційної структури управління та їх роль у досягненні мети. Види організаційних структур управління.
11. Зовнішнє середовище організації: фактори прямої та непрямой дії.
12. Характеристика внутрішнього середовища організації.
13. Взаємозв'язок факторів зовнішнього та внутрішнього середовища.
14. Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід, системний підхід, ситуаційний підхід.
15. Формування якостей ефективного менеджера.
16. Сутність управлінських рішень. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності.
17. Характеристика класичних теорій школа людських відносин, школа поведінських наук, емпірична школа.
18. Роль керівників низової, середньої та вищої ланки.
19. Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Організація комунікаційного процесу.
20. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.
21. Поняття мотивування. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і заохочень працівників у процесі мотивації.
22. Поняття контролю та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання.

23. Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок.

24. Сутність організаційної діяльності та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності.

25. Поняття місії в управлінні та класифікація цілей організації.

26. Цілі та завдання менеджменту. Підвищення ролі та значення менеджменту в сучасних умовах.

27. Змістові та процесуальні теорії мотивації.

28. Делегування діяльності: лінійні та функціональні повноваження.

29. Методи дослідження внутрішнього середовища організації: аналітичні методи, діагностування, внутрішній моніторинг.

30. Методи дослідження зовнішнього середовища: зовнішнє спостереження, цільове спостереження, неформальний пошук, формальний пошук.

Додаток 3, Фінанси підприємства

Перелік запитань до вступних випробувань для осіб, що виявили бажання продовжити навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка»:

1. Сутність та функції фінансів підприємства.
2. Інформаційне забезпечення аналізу фінансів підприємства.
3. Фінансове планування підприємства.
4. Принципи організації фінансів підприємства.
5. Аналіз та прогнозування грошових потоків підприємства.
6. Джерела фінансування підприємства.
7. Фінансові ринки та їх учасники.
8. Фінансові інститути та їх функції.
9. Фінансовий стан підприємства та складові його підтримки.
10. Ліквідність та платоспроможність підприємства.
11. Фінансова діяльність та зміст фінансової роботи на підприємстві.
12. Безготівковий розрахунок на підприємстві: принципи організації та види розрахунків.
13. Ділова активність підприємства.
14. Поняття та склад фінансових ресурсів підприємства.
15. Система фінансових коефіцієнтів підприємства.
16. Управління оборотними активами підприємства.
17. Фінансова стійкість підприємства.
18. Необхідність, сутність та види кредитування підприємства.
19. Зміст та завдання управління фінансами підприємства.
20. Фінансовий механізм як складова частина господарського механізму.
21. Способи фінансування діяльності підприємства.
22. Управління власним капіталом підприємства.
23. Капітальні інвестиції підприємства: сутність та призначення, порядок фінансування.
24. Лізинг як джерело фінансування діяльності підприємства.
25. Доходи та витрати підприємства: поняття, сутність, види.
26. Фінансовий план підприємства та порядок його складання.
27. Прибуток підприємства: сутність, функції та види.
28. Оподаткування діяльності підприємства: сутність та види. Податки та їх види.
29. Управління прибутком та рентабельністю підприємства.
30. Майновий стан підприємства.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При оцінюванні знань абітурієнта вихідними критеріями є такі:

- оцінку «відмінно» (175-200 балів) абітурієнт отримує, якщо він, після підготовки відповідей в межах встановленого для цього часу, правильно виразив власну думку, що не суперечить теоретичному матеріалу з відповідної дисципліни; не зробив жодної помилки при формулюванні усних відповідей; зв'язано, логічно, тематично адекватно і зрозуміло побудував свої відповіді, а також може невимушено, без жодних складнощів, вільно дати пояснення представнику комісії під час іспиту (реагувати на пропозиції та запитання, ставити запитання в разі виникнення непорозуміння щодо отриманого завдання або зазначеного в білеті запитання);
- оцінку «добре» (135-173 балів) абітурієнт отримує, якщо він, після підготовки відповідей в межах встановленого для цього часу, виразив власну думку, що не суперечить теоретичному матеріалу з відповідної дисципліни; зробив незначні помилки при формулюванні усних відповідей; не завжди зв'язано, логічно, тематично адекватно і зрозуміло будував свої відповіді, але певною мірою може невимушено, без жодних складнощів, вільно дати пояснення представнику комісії під час іспиту (реагувати на пропозиції та запитання, ставити запитання в разі виникнення непорозуміння щодо отриманого завдання або зазначеного в білеті запитання);
- оцінку «задовільно» (100-133 балів) абітурієнт отримує, якщо він, після підготовки відповідей в межах встановленого для цього часу, намагався виразити власну думку, що не суперечить теоретичному матеріалу з відповідної дисципліни; зробив певною мірою некритичні помилки при формулюванні усних відповідей; не завжди зв'язано, логічно, тематично адекватно і зрозуміло будував свої відповіді, але певною мірою може дати пояснення своїх відповідей на запитання представнику комісії під час іспиту (реагувати на пропозиції та запитання, ставити запитання в разі виникнення непорозуміння щодо отриманого завдання або зазначеного в білеті запитання);
- оцінку «незадовільно» (менше 100 балів) абітурієнт отримує, якщо він не може дати відповіді після їх підготовки в межах встановленого для цього часу; припускає грубі помилки у відповідях, які не відповідають змісту теоретичного матеріалу з відповідної дисципліни та не дає представнику комісії відповідей на жодне з додаткових запитань.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА
(приклад)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ І
ЗВ'ЯЗКУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
ректор ДУІТЗ
_____Олександр НАЗАРЕНКО
” _____ ” _____ 2022 р

Ступінь: **Магістр**
Спеціальність: **051 «Економіка»**

ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

БІЛЕТ № __

1. Значення підприємства як базової складової розвитку національної економіки. Підприємство: поняття, мета, завдання, функції підприємства, поділ підприємств за видами.
2. Характеристика класичних теорій менеджменту: школа наукового управління, класична школа управління, школа людських відносин.
3. Сутність та функції фінансів підприємства.

Голова фахової атестаційної комісії _____ **В.М. Орлов**

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Економіка поштового зв'язку: навч. посіб.; 2-ге вид. перероб. і допов./[В.М. Орлов, Н.Ю. Потапова-Сінько, Н.П.Спільна та ін.]. Одеса: ВМВ, 2012. 544 с.
2. Економіка підприємств радіозв'язку, радіомовлення та телебачення: навч. посіб. [Орлов В.М., Князева О.А., Новицька С.С., Гапанович Я.В.]. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2018. 100 с.
3. Економіка телекомунікацій: навч. посіб. [для студентів вищих навчальних закладів]; за заг. ред. В.М. Орлова. [2-ге вид., перероб.]. О.: ОНАЗ, 2015. 140 с.
4. Економіка підприємства: [підручник] /за заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. – [вид. 4, перераб. і доп.]. К.: КНЕУ, 2009. 816 с.
5. Ефективність управління підприємством в галузі зв'язку: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. В.М. Орлов, І.В. Яцкевич, С.С. Новицька, Н.Ю. Потапова- Сінько. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2013. 292 с.
6. Кулішов В. В. Економіка підприємства: теорія і практика. Навч. посіб. К.: Ніка-Центр, 2002. 216 с.
7. Менеджмент: навч.посіб. / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 231 с.
8. Менеджмент : навч. посіб. / Л. С. Шевченко, О. А. Гриценко, С. М. Макуха та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Л. С. Шевченко. Х. : Право, 2013. 216 с.
9. Мескон, М. Основы менеджмента: учебник / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури / пер. с англ. М.: Дело, 1992. 520 с.
10. Покропивный С.Ф. Экономика предприятия. К.: КНЕУ, 2002. 608 с.
11. Сакун Г.О., Аветісян К.П., Жуковська Л.Е., Козак В.І. Менеджмент організацій: [навч. посібник.]. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2013. 128 с.
12. Тардаскіна Т.М., Богатирьова Л.Д., Стрельчук Є.М. Менеджмент: навч. пос. Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2013. 168 с.
13. Фінанси підприємства зв'язку: навч. посіб. [А.Д.Петрашевська, С.С. Новицька, В.М. Орлов та ін.] Одеса. Фенікс, 2009. 116с.
14. Фінанси підприємств: підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін.; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. 6-те вид., перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2006. 552 с.

Голова фахової атестаційної комісії _____ В.М. Орлов

Програма розглянута та схвалена
на засіданні приймальної комісії,

протокол № 6 від «13» 05 2022 р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Таїсія ГАНЄВА